

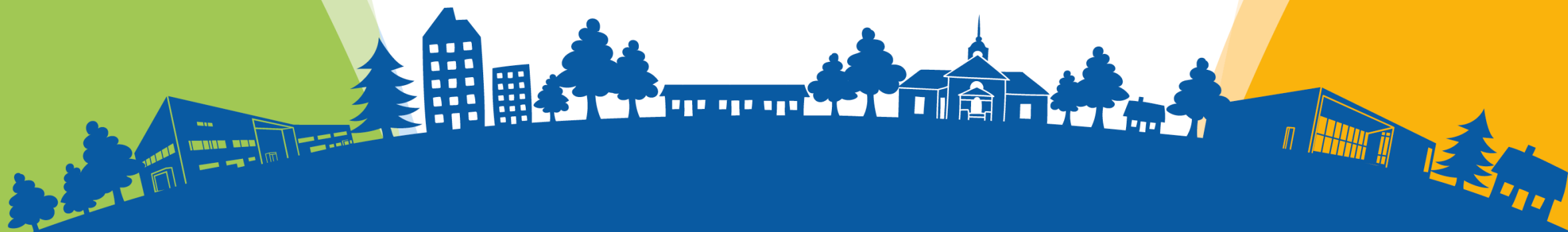
Talousarvion- ja suunnitelman 2025-2027 laadintaohje

Talouspalvelut

12.6.2024

Nurmijärvi
– *paremman arjen ilmiö*

Taloudelliset lähtökohdat taloussuunnitelmakaudella - Kansantalous

- Suomen talous supistui prosentoin vuonna 2023 ja kasvun odotetaan pysähtyvän vuonna 2024. Suomen talouden taantuma on ollut pidempi ja syvempi kuin aiemmin arvioitiin.
- Vuoden 2024 jälkeen BKT:n kasvu toipuu 1,6 ja 1,5 prosentoin kasvuuin vuosina 2025 ja 2026.
- Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku vauhdittavat kulutusta ja investointeja.
- Hallituksen päättämät sopeutustoimet kohentavat julkisen talouden tilannetta ja alijäämän odotetaan jäävän vuonna 2025 alle 3 prosenttia suhteessa BKT:hen ja velkasuhteen kasvu hidastuu sen jäädessä alle 85 prosentoin vuonna 2028.

Taulukko 13. Keskeisiä lukuja keskipitkällä aikavälillä

	2022	2023	2024**	2025**	2026**	2027**	2028**
BKT markkinahintaan, määrän muutos, %	1,3	-1,0	0,0	1,6	1,5	1,3	1,1
Bruttokansantuote, mrd. euroa	268	278	282	292	304	314	325
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	7,1	6,2	1,9	1,3	1,4	1,8	2,0
Työttömyysaste, %	6,8	7,2	7,4	7,2	6,7	6,3	6,2
Työllisyysaste, %	73,8	73,6	73,2	73,6	74,5	75,3	76,1
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-0,5	-2,5	-3,5	-2,8	-2,2	-1,9	-1,7
Valtio	-1,6	-3,0	-3,2	-3,2	-2,7	-2,5	-2,2
Kuntahallinto ¹	-0,2	-0,5	-0,5	-0,6	-0,6	-0,7	-0,6
Hyvinvointialueet		-0,6	-0,6	-0,1	-0,1	-0,2	-0,4
Sosiaaliturvarahastot	1,2	1,5	0,7	1,1	1,2	1,4	1,5
Rakenteellinen jäämä, suhteessa BKT:hen, %	-0,4	-1,4	-2,1	-1,9	-1,8	-1,7	-1,8
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:hen, %	73,5	75,8	80,9	82,8	83,4	83,7	84,4
Valtionvelka, suhteessa BKT:hen, %	52,9	56,3	59,9	61,4	61,8	62,0	62,1
Tuotantokuilu, % potentiaalisesta tuotannosta ²	-0,3	-2,0	-2,5	-1,5	-0,7	-0,4	0,0
Potentiaalisen tuotannon kasvu, % ²	0,9	0,7	0,5	0,6	0,7	0,9	0,6

¹ Paikallishallinto vuoteen 2022 saakka

² Arvioitu EU:n yhteisellä menetelmällä

Taloudelliset lähtökohdat taloussuunnitelmakaudella 2025-2027 Nurmijärven kunta

- Taseessa tällä hetkellä puskurina kumulatiivista ylijäämää 62,5 milj. euroa – puskuri on alueen keskikastia ja sitä tarvitaan heikkojen vuosien varalle.
  - Nykyisillä investoinneilla kunnan tulisi tehdä vuosittain 5-10 milj. euron ylijäämäistä tulosta
  - Edellisvuosien poikkeuksellisen vahvoista tuloksista on tehty 32,8 milj. euroa investointivaroja – pienentävät tulevaisuudessa poistoja
- Valtuusto linjasi kunnan talouden tervehdyttämistoimenpiteistä päättämällä Nurmijärven kestävä kasvun ohjelmasta (KV40&73/2023). NUUKA-ohjelman päivittämisen yhteydessä sovittiin selvitettävistä ja toteutettavista toimenpiteistä. Ohjelman toteutuminen on ensiarvoisen tärkeää kunnan talouden tasapainon turvaamiseksi.
- Kunnille maksettiin vuonna 2023 liikaa valtionosuuksia, jotka peritään takaisin vuosina 2025-2027. Valtionosuuksiin kohdistuu leikkauspaineita julkisen talouden alijäämäisyyden vuoksi.
- TE-palveluiden järjestäminen siirtyy kunnille vuodesta 2025 alkaen. Nurmijärven kunta on päättänyt järjestää TE-palvelut yhteistyössä muiden Keski-Uudenmaan kuntien kanssa. Uudistuksen lopulliset talousvaikutukset selviävät myöhemmin - TE-palvelujen kustannustason muotoutuminen ja vastuu suhdannevaihtelujen kantamisesta
- Velkaantumisen hidastui vuosina 2020-2022 aiempien vuosien tasosta valtion koronatukien ansiosta ja vuonna 2023 poikkeuksellisten kertaluonteisten erien ansiosta lainakantaa saatiin pienennettyä. Koko lainakanta asettui 194,2 milj. euroon.
- Epävarmuustekijöiksi nousee taloussuhdanteen kehittyminen lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä, kunnan käytössä olevien kiinteistöjen heikon kunnan edellyttämät lisäinvestoinnit tulevina vuosina ja näiden vaikutus kunnan velkaantumiseen ja korkokustannusten kehittymiseen. Mikäli kunta velkaantuu nykyisiä ennusteita nopeammin ja suuremmin, on tällä välitön vaikutus kuluvan vuosikymmenen kehitysnäkymiin.

NUUKA-toimenpideohjelman huomioiminen kehys- ja talousarviovalmistelussa

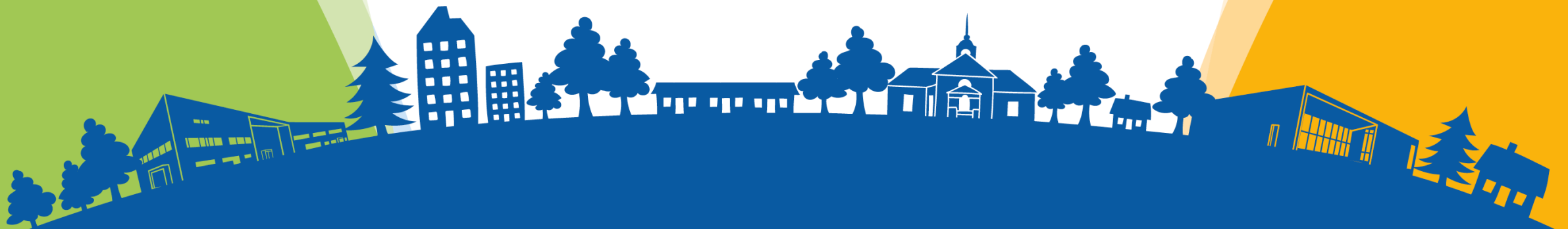
- NUUKA:n toimenpidesuunnitelma sisältää käyttötalouden sopeutustoimet vuosille 2024-2026 (KV 21.6.2023).
- Talousarviokehysten valmistelussa tulee huomioida asetut toimenpiteet kokonaismääräisesti.
- Mikäli jokin asetettu toimenpide ei vuoden aikana toteudu suunnitellusti, raportoidaan siitä toisessa osavuosikatsauksessa ja haetaan tarvittaessa määrärahamuutosta.
- Toimenpidesuunnitelman toteutumista raportoidaan toisessa osavuosikatsauksessa ja tilinpäätöksessä.

Budjetointitekniset ohjeet

Nurmijärvi
– paremman arjen ilmiö

Talousarviokehys 2025 – Käyttötalouden valmistelu

- Talousarvion ja -suunnitelman 2025-2027 valmistelu käynnistyy investointien suunnittelulla sekä talousarviokehysten muodostamisella.
- Toimialat antavat oman lopullisen ehdotuksensa kehyksestä toukokuun aikana, jonka jälkeen kehys käsitellään kunnan johtoryhmässä. Tämän jälkeen kehys esitetään edelleen KH:n vahvistettavaksi. KH päättää kehyksestä 17.6.2024.
- Kehyksen valmistelussa tulee pidättäytyä palvelujen laajentamisesta ja palvelutason parantamisesta kunnan heikosta tilanteesta johtuen.
- Valmistelun pohjana käytetään lähtökohtaisesti TA2024 lukuja
  - Mikäli toiminnassa on tapahtunut, tai tulee vuoden 2024 aikana tapahtumaan merkittäviä muutoksia, mm. hankintasopimusten indeksikorotusten vuoksi, tulee toimialojen ja liikelaitosten hyödyntää kehystämässä myös vuoden 2024 tilinpäätösennustetta.
- Henkilöstömenojen budjetoinnin tulee perustua toimialalla oleviin vakansseihin
  - Uudet vakanssit esitetään kehyksen valmistelun yhteydessä kehysneuvotteluissa
  - Talouspalvelut antavat tarkentavia ohjeita henkilöstömenojen budjettiin
- Sisäisten erien osalta on annettu **arviot**, jotka tulevat tarkentumaan talousarviovalmistelun edetessä ja vielä talousarviovuoden aikana.
- Talousarvio ja -suunnitelmavuosilla 2025-2027 huomioidaan TE-uudistuksen taloudelliset vaikutukset. Konsernipalveluissa huomioidaan kustannukset ja talouspalvelut arvioivat yhdessä elinkeinopalvelujen kanssa uudistuksen vaikutukset tulorahoitukseen.

TA25 kehityksen ja talousarvion valmisteluajataulu

Talousarviovalmistelun vaiheistus

Talousarviovalmistelu on vaiheistettu viiteen vaiheeseen (syksyn aikataulut osittain alustavia)

1. Toimialan/Liikelaitoksen kehysperusteinen talousarvioesitys (2.9.2024 mennessä)
2. Lauta- ja johtokuntien talousarvioesitys (3.9.-18.9.2024)
3. Kunnanjohtajan talousarvioesitys (18.9.-16.10.2024)
4. Kunnanhallituksen talousarvioesitys (21.10-12.11.2024)
5. Valtuuston talousarvio (13.11.-30.11.2024)

Talousarviokirjassa esitettävät osat toimialoittain ja liikelaitoksittain + henkilöstösuunnittelu

- Toimialojen suoritteet ja niiden hinnat (linjassa palvelujen järjestämissuunnitelman kanssa)
- Yhteenvertotaulukko keskeisistä muutoksista verrattuna talousarvioon 2024, joilla on vaikutusta määrärahoihin ja tuloarvioihin
- Henkilöstösuunnittelua varten toimialat kokoavat erikseen toimitettavaa henkilöstösuunnittelutaulukkoon esitykset uusista vakansseista

Suunnitelmavuosien 2026 ja 2027 budjetointi

- Budjetoinnissa tulee ottaa huomioon NUUKA-toimenpideohjelman toimenpiteet vuodelle 2026.
- Talouspalvelut ja henkilöstöpalvelut antavat erilliset budjetointiohjeet palkankorotusten huomioimiseen suunnitelmavuosille 26 ja 27.
- Sisäisissä erissä käytetään samoja kustannustasoja kuin vuoden 2025 kehyksessä
  - Sisäisten erien vastuuyksikön tulee huomioida todelliset kustannusmuutokset suunnitelmavuosien ulkoisissa erissä, mutta samoja muutoksia ei viedä sisäisiin eriin
  - Sisäisten erien budjetointi vaatii kaksi osapuolta ja näiden erien netto on kuntatasoisesti aina nolla. Näin vältetään mahdolliset kuntatasoisia laskelmia vääristävät budjetointivirheet, mutta kustannustason muutokset tulevat kuitenkin huomioitua.
- Suunnitelmavuosien budjettiennusteen tulee perustua todellisten kustannusmuutosten arviointiin. Siten tuotto- ja kululajien korottamista kiinteillä prosenteilla tulee ehdottomasti välttää. Indeksikorotuksia voidaan hyödyntää laskennassa siltä osin, kun todelliset kustannusmuutokset seuraavat selvästi indeksejä esim. ostopalveluita koskevat hankintasopimukset, joissa vaihtuvat sopimushinnat on sidottu indeksimuutokseen.

Talousarvioon liittyvä päätöksenteko ja asianhallinta

- Talousarvion asianumero Rattaassa: 608/02.02.00/2024 – Nurmijärven kunnan talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025-2027
- Asianumeroa käytetään toimielinten talousarviota koskevassa päätöksenteossa.

Lisätietoa talousarvion valmistelusta

Talousjohtaja Erno Kontio

040 317 2071

erno.kontio@nurmijarvi.fi

Taloussuunnittelupäällikkö Maiju Paaso

Controller Sonja Sammalniemi

Controller Anu Salonen

Controller Pirjo Kouhia

Nurmijärvi
– paremman arjen ilmiö

